

Het jaarverslag 2000 van het Staatsbosbeheer is een fraai en origineel uitgevoerd boekwerk geworden, vol met de mooiste foto's, bol staand van liefdesbetuigingen aan recreatie en natuur, voorzien van een aantal interviews met aardige Nederlanders, kortom een leuke uitgave, maar géén jaarverslag. Géén jaarverslag dat een grondige verantwoording aflegt van wat er gedaan is en gedaan gaat worden.

Ik wil hiermee niet zeggen dat het jaarverslag niets zegt over wat het Staatsbosbeheer in het jaar 2000 heeft gedaan, maar dat is allemaal wel érg versnipperd, summier en oppervlakkig. Het boek vertelt wel over nuttige dingen die men deed voor mens en natuur, is ook een aardige manier van propaganda maken voor de eigen organisatie, maar het mist een coherent overzicht en visie, het is vaag over beleid en strategie. Dat geldt niet in de laatste plaats ook voor de bosbouw. Het heeft geen duidelijke aansluiting op het vorige jaarverslag, al helemaal niet als het over houtproductie gaat, een onderwerp dat er nu vrijwel is uitgevallen. Volgens de inleiding (ik citeer) "laat

Staatsbosbeheer en staat

het jaarverslag met name zien op welke wijze in 2000 is gewerkt aan de versterking van de maatschappelijke oriëntatie van de organisatie", maar was dat dan zo nodig? Liet die oriëntatie zoveel te wensen over?

Waarom deze kritische opmerkingen?

Omdat van het Staatsbosbeheer, met alle respect voor wat het voor natuur en recreatie doet, meer verwacht mag worden dan dat het als een soort door de rijksoverheid zwaar gesubsidieerd 'Natuurmonumenten' fungeert. Onthullend is in dit verband wat een enigszins verontruste staatssecretaris van LNV in haar bijdrage aan het jaarverslag zegt: "Staatsbosbeheer moet een actieve rol spelen in de samenleving. Maar we moeten uitkijken dat de balans niet te ver doorslaat. Staatsbosbeheer is verzelfstandigd, niet geprivatiseerd. ... Staatsbosbeheer is van de staat. Dat is een wezenlijk ander uitgangspunt dan van de organisaties op het terrein van natuur en milieu.". En zij laat duidelijk merken dat goede persoonlijke contacten tussen LNV en SBB niet voldoende zijn, maar dat er moet worden gewerkt aan een meer structurele oplossing. Vooralsnog een summier hint, maar met een duidelijk ontevreden onderton, zoiets als: Staatsbosbeheer moet zich realiseren dat het geen vrij spel heeft, maar aan de overheid vastzit. Het wordt dan ook voor maar liefst tweederdes van zijn kosten door het ministerie, dus door ons allemaal betaald, zegge en schrijve met 140 miljoen gulden. En dat vraagt geen oppervlakkig jaarverslag maar een grondige ver-

antwoording van wat men deed en wat men gaat doen.

Verzelfstandigd en toch nog van de staat. Een merkwaardige positie, maar, lijkt mij, ook geen aantrekkelijke positie. Een wat gecamoufleerde overheidsdienst dus, maar zonder de daarbij passende invloed. In het verleden was dat anders. Toen speelde het Staatsbosbeheer een belangrijke rol bij de ontwikkeling van het Haagse beleid én bij de uitvoering daarvan, via controle en voorlichting. Weliswaar was bosbeheer toen de hoofdtaak, maar dat maakt geen principieel verschil met het huidige takenpakket. De invloed van de dienst nam weliswaar al af toen beleidsdirectie en SBB-directie werden gesplitst, maar de relatie van Staatsbosbeheer met de overheid en het overheidsbeleid bleven duidelijk.

De hype van "de terugtrekkende overheid", niet altijd voldoende doordacht zoals treinreizigers weten, trof ook het Staatsbosbeheer. Helaas. Het schiep onduidelijkheid bij allen die belang hebben bij een sterk overheidsbeleid op het gebied van bos en van natuur in het algemeen. Kennelijk zelfs bij de staatssecretaris.

Verzelfstandigd maar toch nog van de staat. Van de staat, maar met weinig invloed op het staatsbeleid en de uitvoering daarvan. Er wat bij bungelend, bij het Haagse circuit. Een niet zo perspectiefrijke positie. Maar misschien breekt het gezonde verstand nog wel eens door, en gaan we terug naar een Staatsbosbeheer als invloedrijke overheidsdienst. Zonder die flauwekul van verzelfstandigd zijn, en mét een behoorlijk jaarverslag.